

AKV-NYT

Læs mere om kampagnen 2024,
ESG og AKV's første
modificeringsfabrik (RC 3)

Kampagnen 2024

Af adm. direktør Ronnie B. Nielsen

Kampagnen har nu kørt i 3 måneder, og i et normalt år ville vi langsomt lakke mod enden af kampagnen. Heldigvis er det ikke helt et normalt år, og vi ser ind i en ekstraordinær høst, der gør, at vi forventer at skulle køre fabrikken et godt stykke ind i januar.

Det betyder, at vi kommer til at kæmpe lidt mere med frost i år, og vi kommer til at øge vores lager mere end forventet. Samlet set er det stadig rigtig positivt, for med mere stivelse kan der skabes større omsætning og bundlinje.

Det har været en god kampagne, når vi ser på stivelsesprocenten, hvor gennemsnittet fortsat er over 20%, hvilket gør, at det er lettere at holde en god kapacitet på fabrikken. Så det er en kampagne med god kapacitet, desværre med et par nedbrud. Vi har haft nedbrud på en snegl til indtransport af kartoflerne et par gange, hvilket har kostet kapacitet, og ligeledes har vi haft en transportsnegl til protein, som brækkede over. Det betyder samlet set en smule flere stop i denne kampagne end forrige kampagne. Sneglene er udskiftet, og vi forventer ikke yderligere nedbrud i de områder.

Frosten i november gav også lidt udfordringer, hvor vi, ligesom den danske trafik, altid kæmper lidt med de første par frostdage, og derefter bliver det også hverdag på fabrikken.

Der er fuld aktivitet ved graven

Samtidig med kampagnen er der fuld aktivitet i baggrunden, hvor en ny fabrik er ved at blive opført, og det betyder, at vi på avlermødet også har mulighed for at informere mere omkring denne. Planen er fortsat opstart medio 2025. Ligeledes er det nye pakkeri ved at blive opført, hvor der forventes opstart primo 2025.

Samlet set en god kampagne, igen med stor aktivitet på AKV, specielt med de nye projekter. Der arbejdes fortsat på at kunne få en smule højere kapacitet, så vi fremover måske kan lave lidt mere kartoffelstivelse.

Et stabilt marked i strukturelle forandringer

Af salgsdirektør Bjarne Larsen

Kartoffelstivelsen er fortsat prissat højt

Efter Covid-19 har vi set et løbende prisfald for mange fødevarer ingredienser og også mange stivelsestyper. For os er situationen som bekendt anderledes, og kartoffelstivelse koster for tiden ca. det dobbelte af de andre stivelser. Den forskel har i efteråret fået en del kunder til at udskyde deres købsbeslutning i forventning om, at også kartoffelstivelsen skulle ned i pris. Kundernes tøven fungerer samtidig som en test af markedet – hvis nogle producenter har lidt rigeligt i siloerne eller bliver bange for, at priserne falder sammen, så kan det hurtigt sætte en nedadgående spiral i gang.

Producenterne har dog bestået testen, og priserne

har holdt sig stabile. På den korte bane er det et sundhedstegn, og vi kan nu også se, at mange af de tøvende kunder begynder at komme tilbage "i folden".

Det er fortsat de strukturelle udfordringer i landene syd for os, som er den vigtigste grund til den gunstige situation. Flere og flere pommes frites-fabrikker skyder op i kartoffelområderne i Holland, Belgien, Frankrig og Tyskland. De betaler godt for kartoflerne, og det presser stivelsesproducenterne, som også er nødt til at betale mere for at få nogle kartofler. Det fører til de høje salgspriser for stivelsen. Producenterne betaler dog alligevel ikke nok for stivelseskartoflerne til at holde på alle avlere, og arealerne med stivelseskartofler i de lande falder derfor år for år.

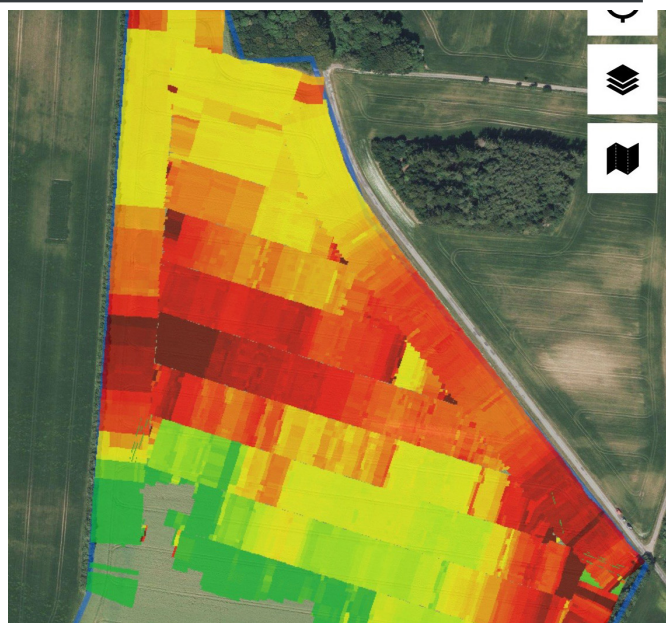
Her og nu er det en gunstig situation for AKV og de danske kartoffelavlere, men vi har dog på branchens vegne også en interesse i, at udviklingen ikke fortsætter alt for længe. Vi skal jo helst undgå, at kartoffelbranchen bliver så lille og ubetydelig, at større kunder kunne finde på helt at fravælge kartoffelstivelse i fremtiden.

En gødningsplans sammenhæng med K2

Af Agrokonsulent Charlotte Frihauge og Agrokonsulent Jacob Thuesen

En kartoffel er vel en kartoffel, eller hvad? Dette vil være udgangspunktet for mange danskere, men de har så ikke prøvet at koge en Kuras og servere den til aftensmaden. Og ikke nok med at der er stor forskel på, hvad kartoflerne bruges til, så er der også stor forskel på sorterne indbyrdes. Netop denne parameter er væsentlig at tage højde for i enhver produktion. Her kan nævnes tidlighed, stivelsesindhold og næringsstofbehov.

Når vi i Agro tilpasser en gødningsplan til vores avlere, ser vi specifikt på hver enkelt mark, sorten, kartoffelfrie år, bonitet, vanding, jordprøver m.m. Typisk kommer avleren på kontoret, og vi kigger luftfoto og skriver markerne ind i et overskueligt Excel-ark. En snak om markens høstsikkerhed er med i denne snak, da f.eks. Fyone ikke skal sidde på jord, der bliver for våd i oktober, da den ikke er færdigudviklet på dette tidspunkt. Det er detaljerne ved de enkelte sorter, som gør, at vi kan planlægge fordelingen bedst muligt og dermed opnå de bedste forudsætninger for et godt udbytte. Vejret bliver vi jo aldrig bestemmende over. Næste opgave er gødningstildelingen, og her er jordens historie væsentlig. For er det et sædskifte, hvor kartofler har optrådt i mange år, skal der oftest mere næring til end på en jomfrujord, og det skyldes blandt andet, at kartofler optager mange næringsstoffer. Der fjernes i gennemsnit 45 tons biomasse fra jorden i form af kartofler, og der er som udgangspunkt lagt 2,3 tons ud i marken fra foråret, så der er derfor tømt godt ud i jorden. Kvælstof er den parameter, vi skruer allermest på. Nogle marker og sorter kan klare sig med ned til 100 kg ren kvælstof pr. ha, mens andre skal over 200 kg i vores område. En kartoffel, som får for lidt kvælstof, vokser naturligvis ikke, som den skal, og vil gå ud for tidligt og give et alt for lavt udbytte, mens en, som har fået alt for meget, vil forblive grøn alt for længe samtidig med, at den ikke vil opnå den forventede stivelsesprocent, men blive fortyndet. Kartofler skal bruge rigtig meget kalium i forhold til alle øvrige afgrøder, som typisk dyrkes i Vendsyssel, men her er der ikke den store sortsforskel, men det afhæ-

Dækningskort K2

ger af det kaliumindhold, som er i jorden. Af den grund anbefaler vi friske jordprøver forud for sæsonen, så der kan gradueres kalium inden lægning af kartoflerne. Kalital kan variere meget hen over marken, og behovet kan svinge fra 0 til 300 kg kali. For lidt kalium sænker udbyttet, og for meget kalium sænker stivelsesprocenten, så balance her er meget vigtig.

Derfor bruger vi i Agro gødningsplanerne og jordprøverne til at lave K2-tildelingskort og dermed opnå en ensartet tilgængelighed af kalium i jorden. Processen omkring K2-tildeling foregår inde ved computeren, først med optegning af kort, dernæst foretages gradueringen i en af de efterhånden mange muligheder for at lave tildelingskort. Kortet omsættes så til vores udbringningsudstyr, og vores dygtige K2-chauffører kører det ud. Fordelene ved, at vi har samspil mellem gødningsplan og K2, gør også, at vi kan tage hensyn til andre typer af både N, P, K, Mg og S og dermed afstemme både gylle, K2 og handelsgødning til fordel for både avler og kartofler.

K2 vogn

Sæsonen 2024

Af agrochef Henrik Pedersen

Store udbytter

Ingen dage med høj temperatur, god vandforsyning i hele sæsonen, ikke for meget kvælstof og det at alle kartofler bliver høstet, er opskriften på et stort udbytte med en fornuftig stivelsesprocent. Mange avlere høster rekordstore udbytter i år. Når fabrikkens gennemsnit ikke når fabriksrekord skyldes det, at 10-15% af arealet ikke har kunnet tåle de store nedbørsmængder og har givet skuffende udbytte.

PED marker

... er noget, vi ser mere og mere. PED er betegnelsen for marker med kartofler, der dør for tidligt. Det er kendt fra Midtjylland, hvor sædskiftet har været presset i mange år, men vi ser det også i Nordjylland og mere i 2024 end tidligere. Det er typisk kartoffelmarker i meget gamle sædskifter, hvor der tidligere har været kørt for tæt på med kartofler, og som er på den lettere sandjord. Den tidlige død skyldes et samspil mellem en række skadevoldere, som fritlevende nematoder, Verticilium, Black-dot og en række andre sygdomme. Naturligt vil man forsøge at løse problemet ved at tilføre mere kvælstof, hvilket kun hjælper i begrænset omfang. Det er et område, vi har fokus på og blandt andet har nogen af jer mødt Julie Pedersen, der sammen med kartoffelerhvervet netop laver en afhandling om PED.

Ukrudt en udfordring

Ukrudtsbekæmpelse i kartofler er som udgangspunkt et spørgsmål om rettidig omhu for at lykkes, hvad enten det er den kemiske eller mekani-

ske model, man vælger. Vejret har stor indflydelse, og da læggeperioden i år blev lang, var der stor forskel på fremspiringshastigheden, som kan give udfordringer med fastsættelse af roundup-sprøjtningen. Ved de tidligst lagte kartofler så vi, at der nogle steder blev sprøjtet for tidligt i forhold til kartoflernes fremspiring, eller med for lille dosis i forhold til ukrudtets størrelse.

Mekanisk ukrudtsbekæmpelse blev også udfordret; behandlingerne startede godt, men med en periode på 14 dage med meget regnvejr blev mekaniske behandlinger udfordret, dels af for få timer til behandling, men også fordi nyt ukrudt spirer hurtigere frem i fugtigt vejr.

Fyone skuffer

Det er første år, vi har Fyone i praksisavl i stor skala, og det har ikke alle steder været en succes. Der er for meget sortben i en del marker, hvilket bl.a. kan skyldes, at sorten har vanskeligt ved at lave fast skind, hvilket øger modtageligheden. Medvirkende er dog også, at vi i år er i en generation, som tilsyneladende er blevet inficeret med to slags sortben på samme tid, hvilket har forværret situationen. Fyone har det ikke godt med pulverskurv, og kombinationen af to våde vækstsæsoner i 2023 og 2024 giver ret kraftige angreb. Vi har startet en ny og ren linje op af Fyone, som vi håber at kunne holde fri af sortben. Fyone har mange steder givet et godt udbytte med god stivelsesprocent, hvilket sker, hvis man rammer det rigtige gødningsniveau. Fyones gode skimmelresistens kan være en nødvendighed de kommende år.

Billede fra forsøgsmarken i Try

Fremtidsforberedelser med ESG på AKV

Af Agrokonsulent Charlotte Frihaug

I en moderne og klimabevidst tid skal AKV også arbejde med klimamål, og derfor er der igangsat forskellige dataindsamlinger på fabrikken for at indsamle til scope 1. Scopes dækker over henholdsvis direkte emissioner på fabrikken, indirekte emissioner fra energiforbruget og emissionerne fra avlere og øvrige leverandører. På AKV er vi meget afhængige af vores råvarer, og derfor er scope 2 og 3 væsentlige at få belyst og dermed opnå større sikkerhed i vores beregning.

Flere af vores kunder skal også bruge vores tal til deres slutprodukt, og derfor er der en efterspørgsel ude i verden på disse certificeringer. Endnu er der ikke behov for, at alle AKV's avlere er ESG-certificerede, og derfor nøjes vi med en blid opstart, ikke mindst for at finde de rigtige målsætninger for processen. Men efterhånden som efterspørgslen og viden om, at vi arbejder med ESG i vores produkter, stiger, vil antallet af avlere også stige. Ikke mindst fordi det gør en forskel, også i en konkurrencesituation.

AKV har på nuværende tidspunkt 15 avlere i gang med at få lavet deres ESG-rapport, og allerede fra regnskabsåret 2024 kommer der data med i vores årsregnskab omkring kg CO₂e pr. kg produceret stivelse. Det er en spændende proces, hvor både avlere og vi i Agro lærer nyt om bogstavernes betydning og muligheder for at mindske vores aftryk. De 15 avlere har vidt forskelligt antal andele, dette er helt bevidst for at komme godt rundt i forskellige setups. Alle avlere har haft muligheden for at komme i betragtning til denne første udgave, og processen er startet ad frivillighedens vej.

For at komme i mål med aftrykket skal der foretages mange dataregistreringer igennem sæsonen, og her er sprøjtninger ikke helt nok. Det sætter naturligvis også krav til avlernes disciplin inden for registreringer, men er der styr på dette, så er langt de fleste oplysninger allerede på plads. På nuværende tidspunkt er det reelle diesel- og strømforbrug ikke registreret på afgrødegrene, og tallet hentes i årsregnskabet og er derfor en beregning. Derudover er vi afhængige af, at det endelige tal ikke kan meldes klar, før kampagnen er færdig i det pågældende år.

Selvom ESG-rapporter egentlig er et EU-direktiv, betyder det meget for udbredelsen, at fødevarer-virksomhederne begynder at efterspørge dem. De færreste har set et stort potentiale i at bruge ressourcer på afrapportering, før der var et reelt behov for data. Indtil nu har det primært været brugt til at forhandle lidt på vilkårene i forhold til långivere. Men nu hvor efterspørgslen kommer, begynder den enkelte avler faktisk selv at kigge ind i forbedringspotentialer lokalt på bedrifterne, og det vil vi naturligvis også gøre her på AKV. Flere andre fødevarer-virksomheder i Danmark kræver fra 2025, at alle deres leverandører er ESG-certificerede, og AKV forventer også, at flere avlere kommer med inden for en kort årrække og med tiden måske alle avlere.

ESG-rapporter skal evalueres hvert år, og for vores avlere er de vigtigste parametre nok dieselforbrug, kvælstoftildeling og vandingsmuligheder, som kan flytte mest på CO₂-udledningen, men dette svar har vi endnu til gode.

Nye ansigter på AKV

Af direktionssekretær Marlene Harbo

Brian Senger Kristiansen er ansat som teknisk chef. Han er uddannet smed og maskinmester og har siden sin afslutning på maskinmesterskolen i 1996 arbejdet i fødevarerindustrien. Her har han arbejdet med drift og udvikling af vedligehold inden for de tekniske områder hos Arla Foods og Danish Crown. De sidste 18 år har han arbejdet i koncernens tekniske afdeling hos Danish Crown, hvor han har været med til at bygge fabrikker både i ind- og udland. Han har også været ansvarlig for implementering af systemer for teknisk vedligehold samt indkøb og lager. Brian har valgt AKV, fordi virksomheden er attraktiv og midt i en spændende udvikling, som han ser frem til at blive en del af. Han glæder sig til at sætte sig ind i de nye processer og være med til at starte den nye fabrik op.

Brian er 54 år og kommer fra Støvring. Han har en søn på 21 år og er gift med Maria.

Brian S. Kristensen

Henriette K. Hesselby

Henriette Kjærgaard Hesselby er ansat som ERP Projekt Manager på AKV. Hun har en solid baggrund inden for ERP-systemer og har arbejdet med implementering og rådgivning i tekstilindustrien og trælast. Hos Sanistål har hun haft roller som forretningskonsulent, test manager og cut over manager under en stor ERP-implementering. Senest har hun kortlagt behov og udvalgt system og leverandør til et ERP-projekt, som dog ikke blev implementeret på grund af virksomhedssalg. Henriette ser frem til at bidrage til AKV's digitaliseringsopgaver og værdsætter virksomhedens stærke værdier. Hun glæder sig til at lære virksomheden bedre at kende og identificere de processer, der skal indgå i arbejdet med det nye ERP-system. Hun håber at kunne bidrage til en digitalisering af arbejdsprocesserne, som vil skabe værdi for både virksomheden og medarbejderne. Privat er Henriette 47 år og bor i Aalborg med sin mand og tre børn.

Jimmi Kragkær Wadsholt er ansat som Agrokonsulent for læggekartofler. Han har tidligere drevet eget landbrug med fokus på planteavl og har udlejjet to svinestalde. Som andelshaver i AKV har han opnået en god indsigt i branchen.

Jimmi har altid haft en interesse for kartofler, som han anser for en spændende afgrøde. Da han blev spurgt om at komme til AKV, så han det som en interessant mulighed for at lære mere om kartofler og få kontakt med avlerne. Med sin praktiske erfaring inden for kartoffelavl og sin forståelse for landmandens tankegang er han klar til at bidrage til AKV.

Privat er Jimmi 52 år gammel, gift med Kristine og bor i Sæby. De har tre drenge, som holder familien aktiv og engageret.

Jimmi K. Wadsholt

Per Birk Mønsted

Per Birk Mønsted er ansat som sælger, og han har over 30 års erfaring med funktionelle forædlede fødevarer ingredienser til det globale BtB-marked. Han har arbejdet med både større globale kunder og lokale distributører i Europa, Asien og Amerika. Tidligere har han haft nøglepositioner hos Central Soya, Scanflavour, BHJ/Essentia Protein Solutions og en større kinesisk flavour-producent. Per ser et stort potentiale i AKV's nye funktionelle og værdiforædlede kartoffelstivelseser, som kan erstatte dyrere ingredienser som kød, mælkeproteiner og gelatine. Han er overbevist om, at hans erfaring og netværk vil være en stor fordel i at realisere dette potentiale. Per er begejstret for at være en del af denne spændende rejse og skabe værdi for vores kunder og ejere. Per er oprindeligt fra Esbjerg, men har boet næsten 40 år i Stor-Aarhus, med en jobafstikker til Skt. Petersborg og de seneste knapt 4 år i Kbh./Nordsjælland. Han har 3 voksne børn og 2 bonusbørn med sin hustru, Ditte Marie.

Styrken i kationisk stivelse

Af direktionssekretær Marlene Harbo

I år har vi på AKV valgt at investere i en ny modificeringsfabrik, som er en del af en langsigtet salgsstrategi. Det er en ny vej for AKV at arbejde med modificerede stivelser inden for fødevarerindustrien, men vi har faktisk produceret modificerede stivelser siden 1988. På fabrikken RC 3 producerer vi det, der kaldes kationisk stivelse. Denne type modificeret stivelse bruges i papirindustrien.

I maj 2023 ansatte vi Kimmo Kanerva som sælger af vores kationiske stivelse. Om sin rejse fra den gang til nu siger Kimmo: "Da jeg startede hos AKV, tog jeg ansvar for hele salgsprocessen af vores kationiske stivelser. Der er ingen regionale begrænsninger, hvilket betyder, at vi kan sælge vores produkter både direkte og gennem distributører. Siden jeg startede, har AKV allerede fået godkendt vores kationiske stivelser i flere nye virksomheder inden for papirindustrien. Dette åbner op for nye salgsmuligheder, forudsat at vi kan gennemføre succesfulde forhandlinger med disse virksomheder."

Fabrikken er bygget i samarbejde med Cargill, og da vi underskrev forliget i 2022, var der ikke meget aktivitet tilbage på fabrikken. Kimmo har derfor haft til opgave at genstarte salgsaktiviteten, og med de mange godkendelser fra nye virksomheder ser det ud til at gå den rigtige vej.

Dette glæder vores operatører på fabrikken. Kim Lucas, der har været tilknyttet RC 3 i det meste af sin ansættelse, siger: "I starten kørte anlægget 24/7, og det har givet os mulighed for at forbedre anlægget. Tidligere havde vi en del manuel intervention, men nu er det meste automatiseret. Det kræver næsten blot at trykke på en knap for at overvåge det. Det produkt, vi laver, er af høj kvalitet, og det er sjældent, at produktet ikke lever op til kundespecifikationerne."

Vi har altså gode kræfter både på salgs- og produktionssiden, og det er godt, hvis Kimmo's profeti skal gå i opfyldelse: AKV's position i Europa blandt andre leverandører af kationisk kartoffelstivelse er stærk. Selvom vejret og sæsonvariationer kan påvirke konkurrencen, er vi dygtige til det, vi gør, og vi ved, hvad vi vil. Vores evne til at tilpasse os ændringer i markedet er en stor styrke. Hvis der er behov for at ændre vores arbejdsmetoder eller produktportefølje i fremtiden, er vi som organisation meget tilpasningsdygtige. Vi har en optimal størrelse, der gør os i stand til hurtigt at reagere på markedets behov.

Vi håber og tror, at fremtiden for RC 3 er lys. Vi er klar til at møde de udfordringer, der ligger foran os, og ser frem til at skabe nye muligheder i papirindustrien.

RC 3 er AKV's første modifieringsfabrik

Kalender

Af direktionssekretær Marlene Harbo

Tirsdag den 28. januar 2025 kl. 09.00

Avlermøde

Tirsdag den 24. juni 2025 kl. 09.00

Generalforsamling

ADMIN. & PRODUKTION
GRAVSHOLTVEJ 92
9310 VODSKOV

SALG
AGRO FOOD PARK 13
8200 AARHUS N

TLF
MAIL
WEB

+45 96 38 94 20
AKV@AKV.DK
WWW.AKV.DK